

Mai més!

Butlletí d'informació i comunicació de l'**Amical de Mauthausen**
i altres camps de concentració nazis

Sumari

- 1 Serrano Suñer, una veu del nazisme a Espanya
- 2 Una llum en la foscor
- 2 Matías Arranz narra la seva arribada a Mauthausen
- 2 Les cendres de Ravensbrück
- 2 Recordem a:
Juan López Juan
Jacinto Cortés García
- 3 Dia internacional per l'alliberament transsexual, lesbiana i gai
- 3 Homenatge a Posadas
- 3 Jornades a Almedinilla
- 3 Memòria d'un testimoni
- 4 Lectures recomenades
- 4 Canvi de local social

© Amical de Mauthausen i altres camps de concentració nazis

Aragó, 312, àtic 3 - 08009 Barcelona
Tel. 93 488 10 68 - Fax 93 487 20 26
e-mail: A_MAUTHAUSEN@terra.es

REDACCIÓ: Rosa Toran

EDITA: J.J.Gràfics
Tel. 93 555 43 18 - 08328 Alella

Dipòsit legal: B-14.608-2001

S'autoritza la reproducció de fragments citant la procedència.

SERRANO SUÑER, una veu del nazisme a Espanya

Visita del Ministre de Afers Exteriors, Serrano Suñer, a Berlín l'any 1940.

L'Amical ja fa temps que va jutjar la figura i actuació de Ramon Serrano Suñer com un dels espanyols franquistes responsables de crims contra la humanitat.

Serrano Suñer, president de la Junta Nacional del Movimiento, ministre de l'Interior i després d'Afers Exteriors, durant els anys més durs de la repressió franquista, va ser l'artífex dels esquemes jurídics en els quals es va basar el sistema, i de la creació dels aparells de seguretat de l'Estat i dels serveis d'informació i investigació, inspirats en els mètodes de la Gestapo a l'Alemanya nazi, amb els mateixos objectius i propòsits d'aniquilar qualsevol crítica o resistència.

La seva admiració i entrega a les ideologies totalitàries el van dur a mostrar-se com un partidari fanàtic de la imposició d'un nou ordre antidemocràtic per tota Europa. A més, la seva estreta col·laboració amb la policia nazi i les SS va significar el segrest a França i l'afusellament al nostre país de Lluís Companys, Joan Peiró i Julián Zugazagoitia, entre altres.

Serrano Suñer va ser un dels impulsors de la 'División Azul', els membres de la qual, enquadrats en l'exèrcit

alemany en el front rus, feien jurament de fidelitat a Hitler, operació que podia haver significat la declaració de guerra per part de l'URRS i, en conseqüència, l'entrada d'Espanya a la 2ª Guerra Mundial, enfront dels exèrcits aliats.

Ell va ser el principal responsable de la consideració d'apàtrides dels republicans refugiats a França, fet que va determinar el lliurament a mans alemanyes de milers de vides d'espanyols i espanyoles que, discriminats i abandonats, van patir tortures i mort en els camps nazis.

La intenció de l'AMICAL era la d'aconseguir, sota l'acusació de criminal de guerra, el seu processament a França on es van produir els fets que van comportar la deportació dels republicans espanyols i, en aquest sentit, ja s'havien iniciat les gestions pertinents. La seva desaparició només canvia les condicions, però no els objectius que ens havíem proposat, jutjar les responsabilitats per la tragèdia dels antifeixistes i la del poble espanyol, sotmès a una dictadura en la qual Serrano Suñer va ser una figura rellevant.

Comunicat de premsa de l'Amical,
1 de setembre de 2003

COL·LABORACIONS

UNA LLUM EN LA FOSCOR

"El meu pare, Joan Mascort i Rissech, va marxar a França el mes de gener del 1939, camí de l'exili... Després de passar pels camps d'Argelers, Sant Cebrià i Barcarés, va anar a raure a la 11 CTE, per després caure presoner dels alemanys, a Sant Dié, el 22 de juny de 1940, d'on el van traslladar a Estrasburg. El final de la seva peregrinació no va acabar aquí... ja que el 13 de desembre d'aquell any, junt amb prop d'un miler de presoners, entrava al camp d'extermini nazi de Mauthausen... tres mesos més tard era traslladat al camp annex de Gusen... on va resistir fins al 14 de desembre d'aquell 1941... L'última notícia que ens va arribar d'ell va ser la seva darrera carta des d'Estrasburg. Fins l'any 1945 no ens vam assabentar de la seva mort....

Quan va marxar a l'exili, jo tenia 4 anys i només m'ha quedat un record borrós del meu pare. Durant la postguerra i mentre anava creixent, ningú del meu entorn no m'explicava res; la meua mare només em repetia que el meu pare era un bon home, que no s'havia posat mai en res ni en ningú i que en ser d'esquerres havia agafat por per les represàlies que podrien dur a terme els franquistes.

Van anar passant els anys i amb ells arrossegava un sentiment que, de tant en tant, m'assaltava; era una barreja d'una certa "culpa" de ser fill d'un "roig" –mescla d'home dolent i de dimoni, segons ens pintava el règim del dictador- i d'una por de descobrir algun dia que el meu pare no hagués estat com m'explicava la mare.

El 1976 un amic em va fer arribar una revista de Girona, en la qual hi havia un reportatge de la commemoració del trentè aniversari de l'alliberament del camp de Mauthausen, amb profusió de fotografies dels participants espanyols en els actes i en les quals destacava Joan Pagès, natural de Palamós, amb les seves explicacions... Als meus 41 anys vaig sentir una mena de sotragada interior que em va fer pensar en el malaurat destí del meu pare i de tants d'altres, i em van entrar ganes de saber-ne més coses; inquietud que em va portar a contactar amb Joan Pagès. Va ser el primer company de deportació del pare que vaig conèixer i que va començar a posar llum en la foscor que durant tants anys em va envoltar..."

Extracte de Vivències d'un fill de deportat d'Antoni Mascort i Vert, Edició pròpia, Llagostera, 2002.

MATÍAS ARRANZ NARRA LA SEVA ARRIBADA A MAUTHAUSEN

Us oferim la traducció del francès d'un fragment del relat de vida escrit a Palau del Vidre el setembre de 1997 per Matías Arranz:

" ... Va ser aleshores que la Gestapo es va interessar per nosaltres i ens va fer omplir unes fitxes.

A finals de gener de 1941, després d'un llarg viatge en vagonets de bestiar revestits de plom i sense aliments, se'ns va despertar de bon matí, amb el crits ALLEZ RAUS (tots fora), els gossos bordaven a l'unison amb els seus amos. Era la cèlebre estació de Mauthausen, inici d'una nova i trista aventura. A partir del moment en què vàrem quedar a càrrec de joves hitlerians de les SS (eren una altra cosa que els vells de 1944), tot va esdevenir increïble, de camí cap al camp; pels que portaven una maleta, només el fet de posar-la a terra per canviar-la de

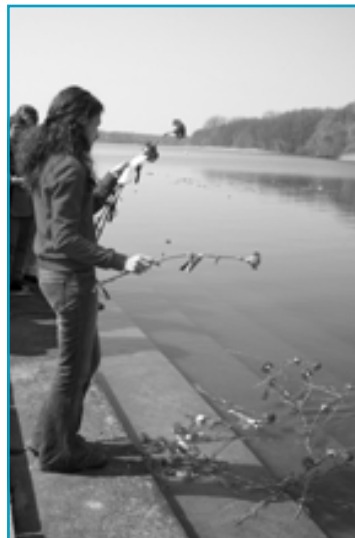
mà, eren cops de peu, cops de culata o atac dels gossos, i la maleta perduda.

Ens vàrem creuar amb camions amb detinguts amb vestit de presoners i nosaltres ens feiem preguntes; no era una coincidència.

En arribar al camp, uns presoners treballaven prop de la carretera, parlaven fort en espanyol per fer-nos comprendre, i nosaltres, no els crèiem.

Va ser l'acollida a l'entrada de la fortalesa que ens va treure tota il·lusió.

Estava clar el nostre destí...
MAUTHAUSEN,
 camp d'extermini pel treball
 On, les paraules clau eren:
VERBOTEN
 (aquí tot està prohibit)
SABOTAGE
 (ull viu!)

LES CENDRES DE RAVENSBRÜCK

Llàgrimes de cendra reposen dins del llac,
 llàgrimes de dones, llàgrimes d'infants
 són el trist llegat de la humanitat
 que la llarga nit del nazisme ha deixat.

Uns joves recorden amb emoció
 els noms de les dones que en el llac reposen,
 Maria, Mercè, Irina... a cada nom un clavell.
 Clavell vermell deixat damunt l'aigua,
 a la vora del llac,
 les flors han quedat com gotes de sang.

Són les dones, són les cendres de Ravensbrück.

Pilar Molins

RECORDEM A:

Juan López Juan, soci nº 412, que va morir el novembre del 2002. Va ser un dels milers d'exiliats que va estar internat al camp de Vernet de l'Ariège.

Jacinto Cortés García, soci nº 193, ens ha deixat el 2 de setembre d'enguany. Internat a Mauthausen als disset anys, amb la matrícula 9030, va arribar-hi en el comboi d'Angulema, junt amb els seus pares i sis germans. Quedaren al camp el pare i tres germans i només van sobreviure Jacinto i Manuel, els quals a partir del 1943 van formar part del comando Poschacher. Jacinto va ser un dels responsables de salvaguardar els negatius robats al laboratori de les SS, amagant-los al poble de Mauthausen i després confiant-los a la Sra. Pointner.

ADRECES ELECTRÒNIQUES

Insistim en la conveniència de que els socis ens facin arribar la seva adreça electrònica personal (o d'algun familiar o amic).

ACTIVITATS

Del 18 al 28 de juny, una Comissió Unitària formada per diversos col·lectius de Catalunya, va organitzar al Centre Cívic Convent de Sant Agustí un seguit d'actes "Per la rehabilitació i reconeixement de les víctimes gais, lesbianes i transsexuals del franquisme", que van culminar amb una manifestació i la lectura d'un manifest per Isabel-Clara Simó. L'acte central del dia 26 va comptar amb la participació de les Dones del 36 i d'Enric Marco, en nom de l'Amical.

Aquesta participació s'inscriu en la voluntat de fer sentir la veu de la nostra associació en totes les activitats que denuncien qualsevol forma de persecució i, en especial, aquella que va significar l'internament als camps nazis.

Reproduïm els paràgrafs inicials del manifest llegit a les Jornades:

"Era un matí fred del 39 aquell en què dos tenebrosos gestapos trucaven a la porta d'en Johan, estudiant de piano de 20 anys. Se l'endugueren i al cap de pocs dies va ingressar al pavelló d'homosexuals del camp de concentració de Mauthausen. Un cop finalitzada la guerra i alliberats els camps, en Johan va continuar a la presó: no era heterosexual.

En Martí també tenia 20 anys quan va ser detingut per la policia franquista i va ser conduït per la força a un centre de reforma que tenia el règim a Càceres. Allà li foren aplicades tota mena de tècniques d'aversion i tortures diverses per tal de torçar la seva identitat sexual cap al camí de la veritat, de la seva veritat. Avui se li nega la indemnització pels anys passats al centre: no és heterosexual..."

HOMENATGE ALS MALENOS MORTS ALS CAMPS DE CONCENTRACIÓ NAZIS. POSADAS (Còrdova)

Durant la segona quinzena de març, gràcies a l'esforç de familiars i amics, al suport de l'ajuntament, la diputació i delegació de cultura, de la fundació provincial de les arts, Rafael Botí, i de l'Institut de secundària d'Alfajanadic, el poble de Posadas va celebrar una sèrie d'actes d'homenatge a les seves 16 víctimes dels camps nazis i el descobriment d'una placa en record seu. Els actes van tenir una enorme repercussió a tota la província, ja que en conjunt 223 cordovesos van morir a Mauthausen.

L'exposició fotogràfica de l'Amical, ubicada al Palau de la Diputació de Còrdova, va comptar amb visites guiades i comentades per Enric Marco, que també va pronunciar conferències a més de 10 centres escolars de la província (Elche de la Sierra, Tobarra...) i al Teatro-liceo.

L'impacte de les activitats a Posadas i, poc abans, a Hellín, va impulsar a l'Ajuntament de Almedinilla a sol·licitar col·laboració a l'Amical per a l'organització de les jornades sobre la Memòria Històrica.

JORNADES SOBRE LA MEMÒRIA HISTÒRICA A ALMEDINILLA

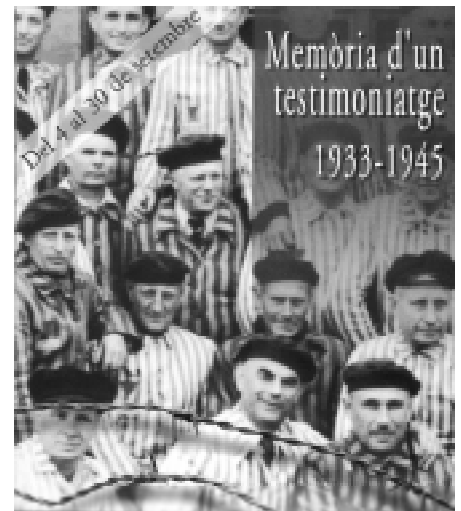
Amb el suport de l'Institut Andalús de la Juventut, la Diputació de Còrdova i la Junta d'Andalusia, entre el 14 i el 31 d'agost se celebraren aquestes jornades emmarcades en el treball d'investigació dels joves participants -la majoria estudiants de darrer curs o recents llicenciats d'Història i Arqueologia- en el VIII Camp de Treball de Almedinilla.

Almedinilla va ser línia de front durant part de la Guerra Civil i, barrejats amb les restes de parapets i trinxeres, s'hi troben jaciments romans de gran interès, que han pogut ser protegits i recuperats mercès al treball d'un equip que ha rebut diversos premis. Les

recerques que es relacionen amb la guerra han culminat en l'exposició "La Guerra Civil espanyola: el patrimoni de la memòria", amb més de 400 objectes i documents originals.

Paral·lelament es van programar una sèrie d'activitats, en les quals va col·laborar l'Amical, amb diverses conferències d'Enric Marco, que participà en la sessió inaugural, i de l'exdeportat Antonio Pastor Martínez. En tots els actes l'ambient amb els pobles, els estudiants de diferents llocs d'Espanya, ajuntaments, direcció del Camp i Museu, ha estat extraordinari.

D S d

Una exposició amb aquest títol recull la història dels Testimonis de Jehovà a les presons i camps de concentració nazis, on hi van ser internats uns deu mil seguidors. Marcats amb el triangle porpra, van desafiar el nazisme amb la seva actitud de desobediència civil. La mostra, organitzada pel Cercle Europeu de Testimonis de Jehovà antics deportats i internats, clou la seva itinerància per Espanya a Barcelona, a la seu del Museu d'Història de Catalunya.

Una nodrida representació de l'Amical va assistir a l'acte inaugural, el dia 3 de setembre, on hi hagué la presència de Testimonis supervivents dels camps nazis i del secretari d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya. El dia 4, a la sala d'actes de la UGT de Barcelona, es va presentar el video Firms davant l'atac nazi i es va celebrar una taula rodona amb la participació de la historiadora Rosa Toran.

LECTURES RECOMANADES

BOURKE, Joanna, La Segona Guerra Mundial. Història de les víctimes, Empúries, Barcelona 2003, 278 pàgs.

L'estudi d'aquesta historiadora britànica, especialista en els conflictes bèl·lics del segle XX, s'endinsa en la tragèdia dels milions de morts a tots els fronts de la guerra, des de l'ocupació d'Europa fins a Hiroshima, donant una singular importància a l'holocaust. En cadascun dels capítols de l'obra, estructurada cronològicament, reb un tractament específic la història de les persones comunes, a través de l'ús de fragments de diaris, cartes...

FERRAN DE POL, Lluís, Campo de concentració, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Barcelona 2003, 199 pàgs.

L'obra és un impressionant testimoni sobre l'internament dels republicans als camps del sud de França després de la caiguda de Catalunya.

Ferran de Pol, escriptor d'Arenys de Mar, va ser internat a Sant Cebrià i a Barcarés, d'on va poder embarcar en el Sinaia cap a Mèxic. Ferran de Pol va anar deixant constància de la seva experiència en un quadern que, a la seva arribada a Mèxic, li va servir de base per escriure un seguit d'articles al diari "El Nacional" i que ara apareix en forma de llibre, rigurosament anotat per Josep-Vicent Garcia i Raffi.

GRASS, Günter, A paso de cangrejo, Alfaguara, Madrid 2003, 244 pàgs.

El conegut Premi Nobel de Literatura ens ofereix, de nou, una reflexió sobre les profundes repercussions del nazisme en la societat alemanya, a través d'una trama novel·lada sobre l'enfonsament el 1945 per un torpeder soviètic del vaixell Wilhelm Gustloff - construït el 1936 per encàrrec de Robert Ley, responsable de l'organització nazi "A la força per l'alegria", i que va ser emprat per al transport de refugiats quan

Alemanya s'estava esfondrant. Una de les protagonistes, supervivent del naufragi, i els seus descendents, s'enfronten a reviu l'experiència des de perspectives molt contrastades.

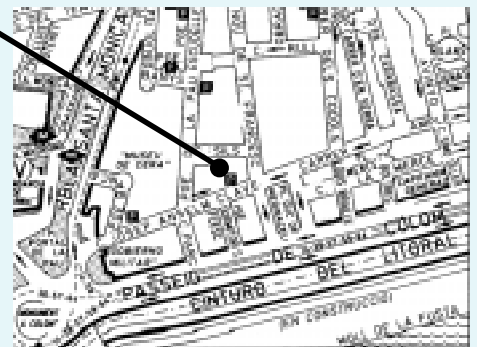
JUNGE, Traudl, Fins a l'últim moment. La secretària de Hitler explica la seva vida, Edicions 62, Barcelona 2003, 273 pàgs.

Des del desembre de 1942 fins poc abans del suïcidi de Hitler, Traudl Junge va ser la seva secretària personal, prenent al dictat els seus discursos i transcrivint els seus testaments, polític i personal. La seva actitud irreflexiva davant la tasca que realitzava en el cor mateix del sistema esdevé un punt central en el tema de la teranyina de complicitats que van fer possible el nazisme. L'autora va escriure el diari de la seva experiència, sense eximir-se de culpa, poc després d'acabada la guerra, però no ha adoptat forma de llibre fins a l'actualitat.

CANVI DE LOCAL

Per tal de complir l'acord de l'assemblea de socis de l'any 2002 d'adquirir un local en propietat com a nova seu de l'entitat, després de nombroses gestions n'hem aconseguit un que s'ajusta a les necessitats d'espai, tant pel que fa a la consolidació d'un centre d'estudis, com per a la realització d'activitats obertes al públic. En el moment d'editar aquest butlletí s'estan duent a terme unes petites obres d'acondicionament que permetran la inauguració de la nova seu en un període de dos o tres mesos.

El nou local està ubicat al carrer Sils nº 1 de Barcelona (darrera de l'edifici del Síndic de Greuges i prop de la Universitat Pompeu Fabra). Sereu informats per correu en el moment en què es realitzi el trasllat, així com dels actes previstos per inaugurar-lo.

Tallar per la línia de punts o fotocopiar i enviar a l'Amical.

BUTLLETA D'AFILIACIÓ A L'AMICAL

Nom (i/o entitat)		Cognoms	
D.N.I.	Data naixement	Domicili	Professió
Codi postal	Població	Tel.	Adreça electrònica
☐ Deportat/da			
☐ Familiar			
☐ Col.laborador/a		Quota anual: 18 euros	

DADES DOMICILIACIÓ BANCÀRIA

Caixa o Banc		Agència nº	Domicili
Codi postal	Població	Llibreta / c/c nº	<input type="text"/>
			Signatura:

Sr. Director: Us prego feu efectius els rebuts de l'Amical Mauthausen a càrrec de la meua llibreta o c/c.